

Beleidsverslag 2022

Februari 2023

APETRA

NV van publiek recht met sociaal oogmerk

Beleidsverslag 2022, inclusief het bijzondere verslag over het sociaal oogmerk en de uitvoering van de taken van openbare dienst.

Inhoudstafel

Lexicon - Lijst van afkortingen	3
Executive summary	4
Inleiding	6
Realisatie van het sociaal oogmerk en invulling van de taken van openbare dienst	7
<i>Uittekening van het beleid in 2022</i>	7
<i>Uitvoering van het beleid in 2022</i>	8
Beheer van de verplichte voorraden	12
Inzet van de door APETRA beheerde voorraden in geval van bevoorradingscrisis	14
Transparantie en concurrentie	16
Economisch en financieel kader – Financieel resultaat 2022	17
Bijlage: Bedrijfsbestuur	20

Lexicon

Wet (of APETRA-wet): De wet van 26 januari 2006 betreffende de aanhouding van een verplichte voorraad aardolie en aardolieproducten en de oprichting van een agentschap voor het beheer van een deel van deze voorraad en tot wijziging van de wet van 10 juni 1997 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben, en het verkeer daarvan en de controles daarop, laatst gewijzigd door de wet van 15 maart 2020.

Nafta: aardolieproduct, in hoofdzaak gebruikt als grondstof ('feedstock') voor de (petro)chemische nijverheid.

Netto-invoer: de invoer minus de uitvoer van aardolieproducten, minus de internationale marine - bunkerleveringen en gecorrigeerd voor de voorraadschommelingen.

Richtlijn: de EU Richtlijn 2009/119/EC van de Raad van 14 september 2009 houdende verplichting voor de lidstaten om minimumvoorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten in opslag te houden

Voorraadjaar: periode tussen 1 juli van jaar Y en 30 juni van jaar Z waarbinnen de VP gebaseerd op de netto-invoer van jaar X moet worden aangehouden.

Middeldistillaten: gasolie-verwarming, diesel, lamppetroleum en jet fuel

Jet fuel: motorbrandstof voor straalvliegtuigen.

Zware stookolie: aardolieproduct met hoog calorisch vermogen dat voornamelijk gebruikt wordt voor de verwarming van serres en industriële toepassingen.

Afzonderlijke opslag ('segregated'): opslagwijze waarbij APETRA alleen in een tank/depot opslaat, er geen rotatie is door in- en uitbewegingen van andere bedrijven en APETRA dus haar eigen moleculen behoudt (en beheert).

ESR resultaat: boekhoudkundig resultaat volgens het Europees Stelsel van Rekeningen (ESR), i.e. het systeem van nationale rekeningen en regionale rekeningen dat lidstaten van de Europese Unie hanteren. Het ESR-systeem is compatibel met het United Nations System of National Accounts (1993 SNA) van de Verenigde Naties, zowel inzake definities, classificaties, als qua regels.

Verversing/vervanging: de vervanging (i.g.v. wijziging van product (kenmerken)) of verversing (i.g.v. dalende kwaliteit of stabiliteit) van APETRA eigen voorraden.

ProQuality: opvolgingssysteem van de kwaliteit van de APETRA producten.

Lijst van afkortingen

VP: voorraadplicht

OP: ondernemingsplan

LS: lidstaat

r.a.e. : ruwe aardolie-equivalent

IEA: Internationaal Energie Agentschap

ADE: Algemene Directie Energie

FOD: Federale Overheidsdienst

Q1, ..: kwartaal 1, ...

KB: koninklijk besluit

MB: ministerieel besluit

ESR: Europees Stelsel van Rekeningen

NOB: Nationaal Olie Bureau

EXECUTIVE SUMMARY

Daar waar de voorraadplicht 2020, van kracht vanaf 1/7/2020 tot 30/6/2021, nog 3.763.400 ton ruwe aardolie-equivalent (r.a.e.) bedroeg, daalde deze omwille van de lockdownmaatregelen tijdens de Coronapandemie en eruit voortvloeiende daling van vooral de motorbrandstoffenconsumptie naar 3.090.888 ton r.a.e. in 2021. In het Ondernemingsplan 2022, opgesteld in april 2021, stelde APETRA – anticiperend op een mogelijk stijging van de voorraadplicht na de Covidpandemie – voor om haar voorraden te behouden en aankooprechten op het teveel aan stocks te verkopen: het scenario 'Beyond Corona'.

De voorraadplicht 2022 steeg effectief opnieuw, zij het licht naar 3.193.860 ton r.a.e. vanaf 1/7/2022. In het licht van de inval van Rusland in Oekraïne op 24/2/2022 en de daaruit voortvloeiende oorlog met onbekende duurtijd opteerde APETRA er in haar Ondernemingsplan 2023 voor om haar eerdere beleid aan te houden en zo te gaan voor een optimale bevoorradingszekerheid. In het scenario *Security First* werden opslagcontracten voor ruwe aardolie verlengd en vernieuwd en aankooprechten verkocht op de surplusvoorraden.

Operationeel gezien viel 2022 onder te verdelen in drie perioden:

- 1° In het eerste kwartaal 2022 werden verversingsoperaties uitgevoerd in Antwerpen en Gent;
- 2° Vanaf februari-maart tot eind september 2022 werden in opdracht van de regering motorbrandstoffen – in hoofdzaak diesel – geleverd aan Oekraïne. Dit in een partnerschap met het ministerie van defensie, dat instond voor hun transport.
- 3° in oktober-december 2022 werden de aan Oekraïne bezorgde voorraden via een federale subsidie opnieuw opgebouwd.

APETRA dekte per eind 2022 93,83 dagen van de Belgische voorraadplicht 2022 in en hield tevens, door de verkoop van aankooprechten, 493.936,63 ton r.a.e. aan ten behoeve van andere lidstaten. Van de productvoorraden in eigendom bevonden iets meer dan 89% zich in België.

Naast de aankopen en verversing van voorraden gecontracteerd onder de bestaande APETRA raamovereenkomsten, werd in 2022 een nieuwe raamovereenkomst voor de aankoop van aankooprechten gepubliceerd. Via offerteaanvragen stelde het agentschap zowel een bedrijfsrevisor, een makelaar voor de plaatsing en het beheer van de milieu- en property verzekering als vier inspectiebedrijven voor de kwantitatieve en kwalitatieve controle van de veiligheidsvoorraden aan.

De situatie in Oekraïne zorgde voor een forse stijging van de internationale aardolienoteringen tussen het moment van de Russische inval tot aan de zomer van 2022. De stijging zorgde met een kwartaal vertraging voor een forse stijging van de APETRA-bijdrage vanaf het derde kwartaal. De totale ontvangsten uit de bijdrage bedroegen in 2022 175,2 miljoen euro. Deze inkomsten volstonden om, voor het eerst sinds lange tijd, louter met eigen fondsen de jaarlijkse schuldaflossing tegenover Belfius (80 miljoen euro) te doen. Hiermee is de schuld tegenover Belfius volledig afgelost en daalde de globale schuld met 80 miljoen euro tot 1.015 miljoen euro per eind 2022.

Door de lage industriestocks slaagde APETRA erin meer aankooprechten te verkopen dan gepland en dit aan in de loop van 2022 stijgende prijzen.

APETRA sloot het boekjaar 2022 af met een positief boekhoudkundig resultaat van ca. 271,8 miljoen euro. 157,4 miljoen euro hiervan resulteerden uit herwaardering van de voorraden dankzij de stijgende olieprijsen.

Het ESR-resultaat is positief en bedroeg ca. 103,0 miljoen euro; de overgedragen winst van 2021 bedroeg 945,5 miljoen euro.

Op wetgevend vlak vonden in 2022 volgende activiteiten plaats:

- Internationaal reflecteren zowel het Internationaal Energie Agentschap als de Europese Commissie over een aanpassing van het voorraadsysteem. Beide denkoefeningen zouden tot eerste resultaten moeten komen in de eerste helft van 2023;
- Nationaal boog een overheidswerkgroep zich over een actualisering van de APETRA-wet en statuten. Voorstellen werden aan de Minister bezorgd in juni 2022.

In 2022 werd het interne crisisdraaiboek gefinaliseerd en is voortgewerkt aan het *business continuity* plan en de ICT-cyberveiligheid en weerbaarheid. In mei 2022 faciliteerde APETRA een internationale ontmoeting van de mondiale voorraadagentschappen om de onderlinge banden te versterken.

Na de aanwerving van een *Policy and Crisis management Office* in het voorjaar van 2021, bestond de staff per eind 2022 uit 4,4 FTE om eind april 2023 uit te breiden tot 6,1 FTE. Op 1 december 2022 trad een nieuwe Algemeen directeur in dienst.

INLEIDING

De naamloze vennootschap van publiek recht met sociaal oogmerk APETRA werd opgericht door de APETRA-wet. Het sociaal oogmerk van APETRA bestaat in het beheren van de nationale verplichte voorraad aardolie en aardolieproducten ter vrijwaring van de bevoorradingszekerheid van zowel de particuliere als de industriële Belgische eindgebruiker van deze producten.

De taken van openbare dienst die APETRA binnen of buiten het Belgische grondgebied overeenkomstig de wettelijke bepalingen dient uit te voeren zijn:

- o het aanhouden van aardolie en aardolieproducten ten belope van haar VP in het algemeen en dit in het bijzonder door:
- o de aankoop van aardolie en/of aardolieproducten;
- o het afsluiten van overeenkomsten over ter beschikking gestelde hoeveelheden (de zgn. "tickets") en
- o voor de opslag van haar stocks in eigendom: het aankopen en/of bouwen van opslagcapaciteit en/of het afsluiten van opslagcontracten.

APETRA mag alle handelingen, activiteiten en operaties verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van deze taken van openbare dienst. Conform de statuten van APETRA en het beheerscontract tussen de Belgische Staat en APETRA bevat dit beleidsverslag

- o de informatie zoals bepaald in artikel 96 van het Wetboek van Vennootschappen (of nog: artikel 3:6 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen),
- o het bijzondere verslag over het sociaal oogmerk, dat de verwezenlijkingen van het sociaal oogmerk van het afgelopen boekjaar 2022 omvat en
- o de elementen tot staving van de bepalingen vastgelegd in artikel 4, § 1 (concurrentie, gelijke behandeling en, transparantie) en § 2 (voorkeur voor voorraden op Belgisch grondgebied) van het beheerscontract.

REALISATIE VAN HET SOCIAAL OOGMERK EN INVULLING VAN DE TAKEN VAN OPENBARE DIENST

Uittekening van het beleid inzake het beheer van de voorraden in 2022

In het **Ondernemingsplan (OP) 2022**, daterend van maart 2021, stelde APETRA in het scenario 'Beyond Corona' voor om het scenario uit het vorige OP aan te houden totdat duidelijk zicht is op het aardolieverbruik in post-Corona omstandigheden.

Het scenario 'Beyond Corona' kwam neer op:

- het stabiel houden van de eigen voorraden, waarbij in 2021
 - de productdiversificatie naar benzines en extra jet fuel gestart in de tweede jaarhalf van 2020 in het eerste semester van 2021 wordt afgerond;
 - mogelijke productversingen staan ingeschreven in het plan.
- het aankopen van aankooprechten op benzines om het verschil tussen de eigen voorraden en het volume sleutelproducten te overbruggen en
- het verkopen van aankooprechten op surplusvoorraden.

Bij het opstellen van het **OP2023** in april 2022 bleek de voorraadplicht 2022¹ niet substantieel te verhogen, met name van 3.090.888 ton ruwe aardolie-equivalent (r.a.e.) voor het voorraadjaar 2021 naar **3.193.860 ton r.a.e.** Mogelijke verkopen op korte termijn² werden afgewogen tegenover een hogere bevoorradingszekerheid door het behoud van de surplusvoorraden. Gelet op de Russische inval in Oekraïne, gevolgd door een oorlog van onbepaalde duur aan de grens van de EU én de status van Rusland als grote EU aardolieleverancier, opteerde APETRA er uiteindelijk voor om het scenario *Security First* in haar OP2023 uit te werken. Hierin:

- 1) zal in 2023 geen ruwe aardolie worden verkocht en worden de opslagcontracten voor ruwe aardolie die in 2023 einde looptijd komen verlengd en vervangen;
- 2) zullen aankooprechten verkocht worden op de surplusvoorraden en
- 3) zullen verversingen worden uitgevoerd.

Op (inter)nationaal wetgevend vlak vonden in 2022 volgende activiteiten plaats:

- 1) Binnen **het Internationaal Energie Agentschap** heerst bekommernis over de duurzaamheid van het bestaande voorraadsysteem. Dit in de context van drie fenomenen:
 - 1° de gewijzigde status van een aantal lidstaten, de Verenigde Staten op kop, van netto-invoerder naar netto-uitvoerder met een verdwijning van hun voorraadplicht tot gevolg;
 - 2° de hoge instapdrempel, met name een voorraadplicht van 90 dagen invoer, voor landen die tot het internationale solidariteitssysteem wensen toe te treden. Dit tevens in de context van het dalende aandeel van de huidige IEA-lidstaten in de mondiale aardolieconsumptie;
 - 3° de aankomende energietransitie.

Om hieraan te remediëren boog een taskforce bestaande uit een aantal lidstaten zich over een aanpassing van het voorraadsysteem. Dit voorstel van aanpassing zal, naar alle waarschijnlijkheid, geen impact hebben op de Belgische voorraadplicht of -systeem. Timing hiervan is de IEA *Governing Board* meeting van maart 2023.

- 2) Op **Europees** niveau is een nieuwe studie gestart die een aantal nog openstaande issues uit de uitgevoerde evaluatie van de Richtlijn 2009/119/EC moet behandelen en met voorstellen moet komen.

Deze issues zijn o.m. de 10% niet-beschikbare tankbodems uit de voorraadberekening, de grensoverschrijdende voorraadaanhouding, het gebruik van aankooprechten en nieuwe instrumenten zoals gemeenschappelijk beheer en aankoop van veiligheidsvoorraden door de lidstaten en de (verdere) inclusie

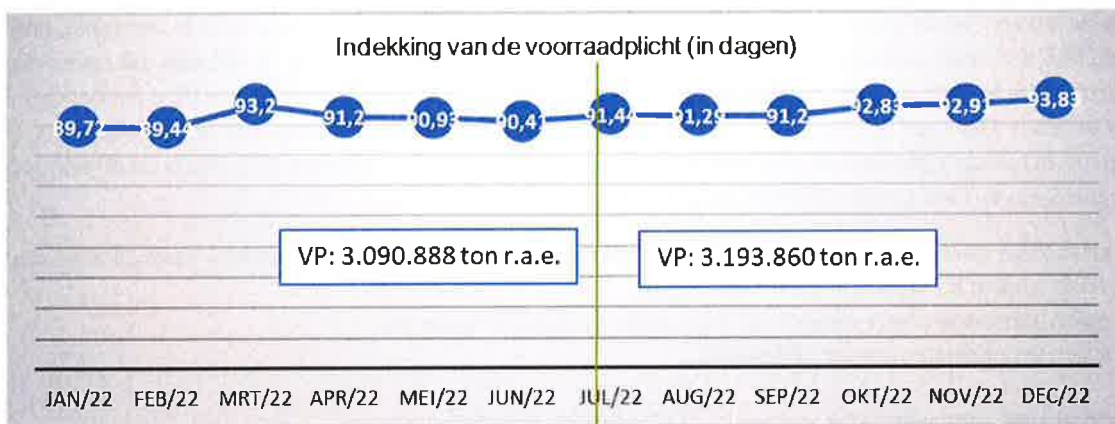
van biobrandstoffen en e-fuels in de veiligheidsvoorraden. Timing van het eindrapport van deze studie is het voorjaar 2023.

- 3) Op **nationaal niveau** heeft een werkgroep kabinet Energie - Algemene Directie Energie – APETRA zich gebogen over een actualisering van de APETRA-wet. Opzet was vierledig:
- 1° het creëren van een wettelijke mogelijkheid tot het aanhouden van andere energievectoren en aanverwante producten door het agentschap in het kader van de energietransitie;
 - 2° Het integreren van de wet m.b.t. het aardoliecrisisbeleid;
 - 3° Het actualiseren van de bepaalde regelingen en bepalingen en
 - 4° Het conformeren van de wet aan het huidige Wetboek Vennootschappen en Verenigingen.

Een ontwerp van nieuwe wet en statuten werden aan de Minister voor Energie bezorgd eind juni 2022.

Uitvoering van het beleid inzake het beheer van de voorraden in 2022

Invulling van de voorraadplicht

In het eerste semester 2022 gold een voorraadplicht van 3.090.888 ton r.a.e.; in de twee laatste kwartalen steeg deze licht tot 3.193.860 ton r.a.e. **Het agentschap dekte gedurende gans 2022 zijn voorraadplicht - gelijk aan 90 dagen netto-invoer van het voorgaande jaar - in³. De totale beheerde stocks, die enkel fluctueerden omwille van de productverversingen bij aanvang van het jaar én de aan Oekraïne geleverde en voor jaareinde opnieuw opgebouwde voorraden, waren een stuk hoger** en werden als aankooprechten aan buitenlandse voorraadplichtige agentschappen en ondernemingen verkocht voor financiële optimalisatie.

De fluctuatie van het aantal ingedekte dagen, zoals te zien in bovenstaande grafiek, is zodoende het resultaat van:

- 1° een verandering van de voorraadplicht halverwege het jaar;
- 2° fluctuaties in de totale beheerde stocks (in 2022: verversingen en donaties-heraanvulling) en
- 3° surplusvoorraden verkocht als aankooprechten⁴.

¹ Geldend van 1/7/2022 t.e.m. 30/6/2023.

² Gerealiseerd vanuit opslagcontracten voor ruwe aardolie die einde looptijd kwamen in 2022.

³ Dit met uitzondering van de maanden januari-februari 2022, waarin de verversingsoperaties voor een minimaal tekort zorgden.

⁴ Aankooprechten hebben een looptijd van een kwartaal of meerdere kwartalen.

Operationeel beleid in 2022

Aan- en verkopen in 2022

Na de voltooiing van de productdiversificatie in 2020-2021⁵ - mogelijk gemaakt door de afloop en vervanging van opslagcontracten in deze periode - werden in 2022 geen verkopen meer gedaan. Wél zijn in het eerste kwartaal van 2022 productverversingen gerealiseerd.

In het kader van humanitaire hulp aan Oekraïne werden vanaf eind februari t.e.m. eind september 2022 veiligheidsvoorraden ter beschikking gesteld van het ministerie van Defensie, dat instond voor hun transport. Deze gedoneerde voorraden werden voor jaareinde 2022 opnieuw opgebouwd met behulp van een federale subsidie.

Van belang ook voor het operationele beleid: de gunning van de overheidsopdracht m.b.t. de inspectiediensten voor de kwalitatieve en kwantitatieve opvolging van de voorraden en de technische assistentie met aanstelling van vier inspectiebedrijven voor een maximale periode van 4 jaren.

1° Productverversingen

In de periode midden januari – midden maart 2022 werden twee verversingsoperaties uitgevoerd in depots in Antwerpen en Gent voor in totaal 122.750 ton diesel.

2° Gebruik van veiligheidsvoorraden ten behoeve van Oekraïne

2.a. Leveringen:

Kort na de start van de Russische invasie in Oekraïne gaf de regering de opdracht om veiligheidsvoorraden ter doneren aan Oekraïne als humanitaire hulp. Concreet gebeurde dit via ministerieel besluit (MB), waarbij APETRA de stocks ter beschikking stelde van het ministerie van Defensie, dat op haar beurt instond voor het transport naar bestemming.

- Het MB van 26/2/2022 resulteerde uit een unilaterale Belgische beslissing en betrof 3.800 ton motorbrandstoffen ter beschikking te stellen aan Defensie voor eind maart 2022.

Een militaire tankwagen werd geladen op 28/2/2022. De verdere brandstofleveringen gebeurden via bloktreinen.

- Het MB van 11/3/2022 kaderde in een IEA *Collective Action* waarbij de lidstaten gevraagd werd ofwel veiligheidsvoorraden op de internationale markt te zetten of humanitaire hulp aan Oekraïne te bieden. De Belgische regering koos voor de tweede optie à rato van 1 dag nationale voorraadindekking, zijnde 33.250 ton motorbrandstoffen.

Voor deze uitgebreidere opdracht werd door het partnerschap APETRA-Defensie beroep gedaan op bijkomende treintransportcontracten.

Per eind september 2022, moment waarop deze vervoerscontracten ten einde kwamen, zijn iets meer dan 30.000 ton van deze 33.250 ton tot in Oekraïne gebracht. Het resterende volume dient in het voorjaar 2023 aan Oekraïne te worden bezorgd.

2.b. Heropbouw van de voorraden:

Voor de her aankoop van de gedoneerde voorraden ontving APETRA van de Staat een subsidie ter waarde van de afgestane stocks (zie ook info in het financiële luik). De heropbouw dient in principe rond te zijn voor eind maart 2023.

⁵ Verdere productdiversificatie weg van diesel naar andere producten zal in de komende jaren nagestreefd worden wanneer andere opslagcontracten voor diesel einde looptijd komen.

Twee aankoopprocedures werden hiertoe in september 2022 uitgeschreven. Per eind 2022 zijn zo goed als alle reeds gedoneerde volumes opnieuw in tank. Voor de hoeveelheden die in het voorjaar 2023 getransporteerd zullen worden, moet naderhand nog een heraanloop gebeuren.

Aan- en verkoop van aankooprechten in 2022

Over 2022 werden aankooprechten op benzinstocks aangekocht. Op de surplusvoorraden ruwe aardolie, diesel en jet fuel werden anderzijds aankooprechten verkocht.

Vergelijking geplande en gerealiseerde aan- en verkopen van aankooprechten

Kwartaal 2022	Aankoop aankooprechten (benzine)		Verkoop aankooprechten (ruwe aardolie, diesel, jet fuel)	
	Gepland	Gerealiseerd	Gepland	Gerealiseerd
Q1	20.000	0	300.000	580.919
Q2	20.000	25.000	300.000	677.469
Q3	25.000	50.000 ⁶	300.000	546.450
Q4	25.000	50.000	300.000	478.437

Op jaareinde 2022 beheerde het agentschap de volgende voorraden:

Soort van voorraad	Hoeveelheid (ton)	Aandeel in stocks (%)
Ruwe aardolie in eigendom	2.069.065	52,4
Producten	1.885.177,28	47,6
waarvan voorraden in eigendom, opgedeeld in	1.835.177,28	46,4
Diesel 10 ppm S	1.377.341,34	34,8
Gasolie-verwarming 10 of 50 ppm S	173.811,5	4,4
Jet fuel	176.446,6	4,5
Benzine (eBOB)	107.577,87	2,7
waarvan aankooprechten op benzine	50.000	1,2
TOTAAL	3.954.242,59	

Op jaareinde 2022 beheerde APETRA in totaal 3.954.242,59 ton veiligheidsvoorraden. Hiermee dekte het agentschap **93,83 dagen** van de Belgische voorraadplicht 2022 in én, door de verkoop van 493.936,63 ton r.a.e. aan aankooprechten op zijn eigen stocks, ook deels de voorraadplicht van buitenlandse entiteiten.

⁶ Deze hogere aankooprechten verklaarden zich door een hoger dan voorzien benzineaandeel in de totale consumptie en dus een hogere voorraadplicht voor benzine.

Voorbereiding van uitvoering in de eerstvolgende jaren

Conform het OP2022 werden de twee opslagcontracten voor de caveerne van ruwe aardolie K336 met een jaar verlengd tot midden à eind 2024. Voor de caveerne waarvan het opslagcontract in 2023 definitief komt te vervallen, is in november 2022 een overheidsopdracht uitgeschreven, die zal leiden tot de vernieuwing van de opslagcontracten die einde looptijd komen.

Voor de twee eerste kwartalen van 2023 zijn intussen verdere ver- en aankopen van aankooprechten gerealiseerd. Afhankelijk van het gekozen beleid in het OP2024, dat in april-mei 2023 zal worden opgesteld, zullen in de tweede helft van 2023 in meer of mindere mate bijkomende aankooprechten worden verkocht.

Financieel beleid

Zie hoofdstuk Economisch en financieel kader – financieel resultaat 2022

Voorkeur voor voorraden op het Belgische grondgebied

APETRA's ruwe aardolie is opgeslagen in Duitsland in cavernes verbonden met een terminal gelegen aan de Noordzeekust, alsook via pipeline naar Duitse raffinaderijen. Van de eigen voorraden afgewerkt product bevonden zich eind 2022 1.688.340,3 (89,3%) in België, 30.932 ton in Duitsland (langs de Rijn), 37.253 ton in Duinkerke (Noord-Frankrijk) en 128.652 ton aan de Scheldemonding te Zeeland (Nederland).

De aangekochte benzineaankooprechten (tussen 0 en 50.000 ton al naargelang het kwartaal) bevonden zich in Nederland en België in de raffinaderijzone Rotterdam – Amsterdam - Antwerpen.

BEHEER VAN DE VERPLICHTE VOORRADEN

APETRA's taken bestaan er niet louter in om verplichte voorraden aardolie(producten) aan te kopen en te stockeren, maar ook om deze op een optimale wijze te beheren. Dit beheer behelst o.m. de kwaliteit- en kwantiteitbeheersing van de aangekochte en als ticket gecontracteerde hoeveelheden, het inventariseren en notificeren van de beheerde stocks aan de overheidsinstanties, het verzekeren van de eigen voorraden en het ter beschikking houden van de voorraden voor het moment waarop de markt ze effectief nodig heeft.

APETRA's voorraadcontrolesysteem

Het systeem voor voorraadcontrole, behelst verschillende aspecten, met name

- 1° De inspectie van depots waar APETRA stocks opgeslagen zullen worden voorafgaand aan de productaanlevering;
- 2° De inspectie van de kwaliteit en hoeveelheid van de aangekochte voorraden op het moment van levering;
- 3° Een periodieke gelijkaardige inspectie van APETRA's voorraden eens ze opgeslagen zijn en
- 4° Een periodieke en retroactieve controle m.b.t. de permanente aanwezigheid en kwaliteit van de voorraden die APETRA ter beschikking gesteld krijgt van haar ticketleveranciers.

De resultaten van de controles door internationaal gecertificeerde inspectiefirma's, zijn voor 2022 als volgt:

- kwaliteit en hoeveelheid bij levering: alle aan APETRA geleverde producten waren conform de vereiste hoeveelheden en specificaties;
- de opvolging van de kwaliteit en kwantiteit van alle gestockeerde producten werd uitgevoerd, waarbij geen inbreuken werden vastgesteld.

In september 2022 zijn nieuwe contracten voor de kwantitatieve en kwalitatieve opvolging van de voorraden en voor technische assistentie met vier ondernemingen afgesloten.

De vervanging van producten

In tegenstelling tot de commerciële operatoren, slaat APETRA haar eigen voorraden voor lange termijn op. Gelet op de op termijn afnemende kwaliteit en stabiliteit van afgewerkte aardolieproducten, besteedt APETRA bijzondere zorg aan de opvolging van de kwaliteitsevolutie van haar stocks.

Hiertoe implementeert APETRA het zgn. *ProQuality* opvolgingssysteem, dat aan de hand van een analyse van een zeer uitgebreid aantal kenmerken de conformiteit van het product in tank meet en, veel belangrijker nog, aanbevelingen geeft m.b.t. de termijn waarbinnen het product nog aan de wettelijke vereisten zal voldoen. Dit systeem laat APETRA toe het product in de tanks te vervangen alvorens het begint te degraderen.

Een productvervanging dient eveneens te gebeuren, wanneer de (inter)nationale kwaliteitsvereisten voor een bepaald aardolieproduct verstrengen (bv. verlaging van het maximale zwavelgehalte).

Gelet op de kosten die gepaard gaan met een productvervanging én de kans dat geen vervangingspartner gevonden wordt die tijdelijk voorziet in een ticket of vervangvoorraad, kiest APETRA inmiddels voor de volgende aanpak:

- APETRA's dieselstocks zijn bio-free, i.e. zonder bijgemengde biobrandstoffen. Aanwezigheid van bio-componenten in aardolieproducten maakt deze onstabiel waardoor vervanging bijna halfjaarlijks nodig is.

-
- APETRA's benzinstocks bestaan uit zgn. eBOB, de aardoliecomponent van benzine waaraan bij inverbruikstelling door APETRA's koper bio-ethanol wordt toegevoegd. Langdurige opslag van benzine mét bio-ethanol is omwille van productstabiliteit en aantasting van infrastructuur niet haalbaar.
 - bij afzonderlijke opslag, waarbij APETRA zelf verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het product, is in de mate van het mogelijke steeds geopteerd voor de opslag van diesel of laagzwavelige gasolie-verwarming; de aanbestedingen voor opslagcapaciteit zijn beperkt tot contracten waarbij productverversing ofwel de verantwoordelijkheid is van het opslagbedrijf of inbegrepen zit in de vergoeding.

Verversingen in 2022

Twee verversingsoperaties van dieselvoorraden vonden plaats in Antwerpen en Gent. Respectievelijk 44.500 en 78.250 ton diesel zijn vervangen door nieuw product over de periode midden januari – midden maart 2022.

De verzekering van de eigen voorraden

Conform de wet dient APETRA haar voorraden op 'adequate' wijze te verzekeren. APETRA geeft invulling aan de wettelijke verplichting door volgende verzekeringen:

- Een "all risks" property verzekering;
- Een milieuaansprakelijkheidsverzekering van 50 miljoen euro bovenop deze die de opslabedrijven moeten afsluiten;
- Aangezien terrorisme uitgesloten is uit de Property verzekering: een bijkomende *Terrorism and Sabotage Insurance*.

In 2020 en 2021 kostte het APETRA moeite om haar brandpolis ten volle geplaatst te krijgen. APETRA stond hierin niet alleen: ook andere oliemaatschappijen en buitenlandse agentschappen kregen te maken met verzekeraars die plots weigerachtig stonden tegen het dekken van *fossil fuel* / energierisico's én hogere premies. Aanvang 2023 dient APETRA's property polis opnieuw te worden geplaatst. Dit keer lijkt dit vlotter te zullen verlopen.

Eind 2022 is de milieuaansprakelijkheidsverzekering opnieuw geplaatst voor een looptijd van 3 jaren.

De terrorismepolis is in het najaar 2021 herplaatst en moet vernieuwd worden in 2023.

De inventarisering, lokalisatie en rapportering van de beheerde voorraden

APETRA declareert haar voorraadvolume maandelijks aan de ADE. Voor wat de voorraden in het buitenland betreft, wordt steeds een verzoek tot aanvaarding door de administratie van de andere betrokken lidstaat ingediend. De voorraden van APETRA in het buitenland worden ook rechtstreeks aan de bevoegde respectieve buitenlandse instanties genotificeerd.

INZET VAN DE DOOR APETRA BEHEERDE VOORRADEN IN GEVAL VAN BEVOORADINGSKRISIS

Wettelijk en reglementair kader

Wanneer bevoorradingproblemen worden gedetecteerd zal de Algemene Directie Energie (ADE) van de FOD Economie hun ernst bepalen. Wordt de situatie als ernstig beschouwd, dan zal het Nationaal Olie Bureau (afgekort: NOB)⁷, waarvan APETRA deel uitmaakt, worden samengeroepen voor verdere analyse en het voorstellen van eventuele maatregelen aan de Minister. Welke maatregelen kunnen genomen worden, is vastgelegd in het koninklijk besluit van 5 februari 2019⁸.

Bij een internationale bevoorradingsscrisis geldt als algemene regel dat APETRA haar voorraden op de markt brengt via een vraag tot aanbiedingen ('call for bids'). Deze injectiemethode is de manier waarop het gros van de IEA-lidstaten een dergelijke vraag tot interventie aanpakken: deze methode is eenvoudig en snel, werd door APETRA al toegepast in de Libië-crisis en is APETRA's normale verkoopwijze.

Bij nationale bevoorradingsmoeilijkheden wordt *by default* geopteerd voor een zgn. 'vrijgave', i.e. APETRA die haar stocks te koop aanbiedt aan de aardoliebedrijven hoog in de nationale distributieketen (de zgn. primaire deelnemers), waarna deze bedrijven de Belgische markt verder volgens hun normale fluxen beleveren. Een vrijgave door APETRA houdt een aanbod tot aankoop van verplichte voorraden in. Heeft het bedrijf waaraan aangeboden wordt geen tekorten of een tekort kleiner dan APETRA's aanbod, dan gaat het niet of slechts deels op dat aanbod in. Ervaart het bedrijf even later toch bevoorradingproblemen, dan koopt het stocks in een volgende aanbestedingsperiode.

De nationale aanpak wordt in zoverre flexibel gehouden dat de Minister, mocht dit opportuener zijn, kan beslissen om deze vrij complexe procedure niet in beweging te zetten, maar te gaan voor een *call for bids* (zoals bij een internationale bevoorradingsscrisis) of een andere maatregel.

In het beheerscontract tussen de Belgische Staat en APETRA én in de APETRA-wetgeving zijn APETRA's taken ter voorbereiding van en tijdens een crisis verder opgesomd.

Concretisering van de wettelijke bepalingen

Inzet van de voorraden: welke voorraden en hoe?

De verplichte olievoorraden die APETRA beheert, kunnen opgedeeld worden in drie soorten:

- voorraden die tegen vergoeding gereserveerd zijn (aankooprechten of "ticket") bij aardoliebedrijven en waarop het agentschap, in geval van crisis, een aankooprecht heeft;
- voorraden afgewerkte aardolieproducten en
- voorraden ruwe aardolie.

⁷ Dit NOB werd opgericht met het Koninklijk besluit van 19 december 2018 houdende de oprichting, de samenstelling, de opdrachten en de werkwijze van het Nationaal Oliebureau

⁸ Voluit: Koninklijk besluit van 5 februari 2019 ter bepaling van de maatregelen die in een bevoorradingsscrisis gelden voor de toedeling van aardolie en aardolieproducten op internationaal en nationaal niveau en voor de billijke bevoorrading van de beschikbare aardolie en aardolieproducten en tot bepaling van de regels voor het aanspreken van de verplichte voorraden aardolie en aardolieproducten

Al naargelang de aard van een crisis (internationaal of nationaal) en de ontstane lacune(s) (ruwe aardolie, afgewerkte producten) laat deze mix toe om op verschillende wijzen stocks in de markt te injecteren.

Voor wat de **aankooprechten** betreft, bevat APETRA's ticketcontract duidelijke bepalingen inzake de prijs, afhaalwijze en –periode, etc.

APETRA's **afgewerkte producten** liggen alle in depots in zeehavens of toegankelijk via vaarwegen. Bij een internationale crisis kunnen de producten aan de internationale markt aangeboden worden. Voor een belevering van de nationale markt kunnen de producten vanuit alle APETRA depots afgehaald worden via lichter om vervoerd te worden naar distributiedepots. Een deel van de APETRA depots zijn ook afleverbaar via tankwagen en/of spoor en pijpleiding.

De aangekochte **ruwe aardolie** kan, al naargelang de marktbehoefte, rechtstreeks aan raffinaderijen aangeboden worden of geraffineerd worden naar die aardolieproducten waaraan er een tekort is. APETRA heeft met raffinaderijen uit de ARA⁹ zone zgn. *Crude against products* overeenkomsten afgesloten die erin bestaan dat APETRA haar ruwe aardolie aan (een) raffinaderij(en) verkoopt en hiervoor afgewerkte aardolieproducten in de plaats koopt.

APETRA heeft duidelijke afspraken met de depotuitbaters van haar voorraden over hun taken en verantwoordelijkheden bij levering door het agentschap. In 2022 werd de operationele informatie over de depots geactualiseerd en met de uitbaters samengezeten om de kennis over de crisisprocedures aan te scherpen.

Inzet van de stocks: procedures

Met de ADE, de andere leden van het NOB en het Crisiscentrum van de Federale regering zijn afspraken gemaakt rond crisiscommunicatie en -besluitvorming. In geval van een *Collective Action* uitgeroepen door het IEA is de interactie tussen de nationale overheid, het NOB en APETRA vastgelegd in een draaiboek, dat getest werd tijdens de jaarlijkse *Emergency Response Exercise* van het IEA van maart 2020.

In het voorjaar van 2021 werd door de ADE en APETRA over het crisisbeleid in het algemeen en de procedure van de Vrijgave in het bijzonder een informatiesessie en een crisisoefening met de primaire deelnemers en APETRA depots georganiseerd. Het Belgische oliecrisisbeleid werd door een internationaal expertenteam onderzocht tijdens de In-depth Review van het IEA van april 2021.

De pre-crisis situatie volgend op de overstromingen in de provincie Luik van juli 2021¹⁰ hebben de overheid en APETRA verder in staat gesteld hun samenwerking en procedures te optimaliseren.

In mei 2022 organiseerde het agentschap een bijeenkomst van de mondiale voorraadagentschappen met als opzet van gedachten te wisselen over de situatie op de aardoliemarkt, over de nationale aanpak bij tekorten en over verhoogde onderlinge samenwerking.

APETRA's interne crisisdraaiboek werd in 2022 voltooid. Nieuwe inzichten, oefeningen en maatregelen zullen hierin blijvend geïntegreerd worden. Een *business continuity plan* is in volle ontwikkeling met als streefdoel om tot een eerste versie en eerste vrijwaringsmaatregelen te komen in 2023. De ICT-omgeving werd verder geoptimaliseerd naar *cyber security, business continuity* en *disaster recovery* toe.

Ter verhoging van APETRA's crisisparaatheid werd in april 2021 een voltijdse *Policy and Crisis Management Officer* in dienst genomen. Aanvang december 2022 trad APETRA's nieuwe Algemeen directeur in dienst. De staff zal in het kader van de crisisparaatheid in 2023 verder uitgebreid worden met een Operations Manager (vanaf 1/1/2023 – nieuwe functie) en een Financial Administrator (11/4/2023 – vervanging binnen bestaande functie). Per eind 2022 bedroeg het dagelijks bestuur van APETRA zodoende 4,4 FTE om tegen midden april 2023 te verhogen naar 6,1 FTE.

⁹ ARA: de zone Antwerpen – Rotterdam - Amsterdam

¹⁰ Door de overstromingen waren de sluis van Monsin en de achterliggende aardoliedepots een tijdlang niet toegankelijk.

TRANSPARANTIE EN CONCURRENTIE

Teneinde als NV van publiek recht samen te werken met de continu evoluerende en competitieve olie- en opslagmarkt, werkt APETRA voor haar **kernactiviteiten** (aankooprechten, aankoop van product, opslagcontracten en productverversing) met raamovereenkomsten¹¹. De overeenkomsten zijn open: belangstellenden kunnen te allen tijde toetreden indien zij aan de selectie- en uitsluitingscriteria beantwoorden.

In 2022 werden er 2 aankooptenders verstuurd voor aankopen ter heropbouw van de veiligheidsvoorraden gedoneerd aan Oekraïne.

De procedures voor de productverversingen die in het eerste kwartaal 2022 plaatsvonden, waren gegund in het najaar van 2021.

Ter vervanging van het opslagcontract voor ruwe aardolie dat midden 2023 eindigt, werd in oktober 2022 een nieuwe procedure gepubliceerd. De hieruit voortvloeiende nieuwe opslagcontracten zijn aanvang februari 2023 gegund.

Midden 2022 is een nieuwe raamovereenkomst voor beschikkingsrechten ('aankooprechten') Europees gepubliceerd. Geïnteresseerde bedrijven werden aangespoord en gescreend.

Overheidsopdrachten voor **ondersteunende diensten** worden door APETRA, al naargelang de drempelwaarden, Europees of Belgisch gepubliceerd en tevens via andere infokanalen verspreid. Ook in dit kader zoekt APETRA transparantie en mededinging op.

Overzicht van de in 2022 uitgeschreven opdrachten voor ondersteunende diensten:

- Offerteaanvraag voor de aanstelling van een revisor
- Offerteaanvraag voor inspectiediensten ter kwantitatieve en kwalitatieve controle van de veiligheidsvoorraden en tot aanstelling van technische assistentie
- Offerteaanvraag tot aanstelling van een makelaar voor de plaatsing en het beheer van de milieu- en *property (all risks brand)* verzekering
- Offerteaanvraag voor de plaatsing van de milieuverzekering van de voorraden

¹¹ Raamovereenkomst: overeenkomst tussen een of meer aanbestedende diensten en een of meer ondernemers met het doel gedurende een bepaalde periode de voorwaarden inzake het plaatsen van opdrachten vast te leggen, met name wat betreft de prijs en, in voorkomend geval, de beoogde hoeveelheid.

ECONOMISCH EN FINANCIIEEL KADER – FINANCIIEEL RESULTAAT 2022

Evolutie van de internationale prijs van aardolie(producten)¹²

In de eerste zes maanden van 2022 werden de ruwe aardolieprijzen (Brent termijnmarkt) getroffen door het conflict tussen Rusland en Oekraïne en de vrees dat een mogelijke wereldwijde recessie de vraag zou doen afnemen.

Na eind 2021 - begin 2022 te zijn verhandeld tegen 77 tot 79 dollar per vat, piekte Brent medio februari naar 100 dollar na de Russische inval in Oekraïne. Op 7 maart steeg hij naar \$139,13 als reactie op het verbod van de Amerikaanse president Joe Biden op de invoer van Russische fossiele brandstoffen.

De stijging duurde niet lang. Half maart daalde Brent tot onder \$100 per vat, door vraag gerelateerde bekommernissen nadat China, 's werelds grootste aardolie-importeur, strenge nieuwe Covid-19 lockdowns had opgelegd.

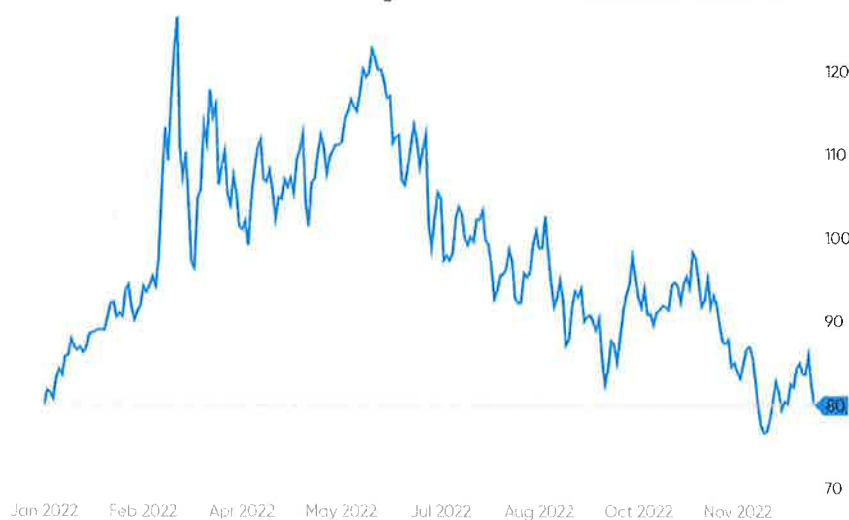
De prijs klom geleidelijk weer tot boven \$100 per vat nadat meer landen zich bij de VS aansloten om de invoer van Russische olie te verbieden én door de verwachte vraagheropleving vanuit China toen het land zijn Covid-19 beperkingen versoepelde.

Brent bereikte op 14 juni \$125 per vat - voor het eerst sinds 9 maart - doordat het krappe aanbod de zorgen over de trage wereldwijde economische groei overstemde.

De EU heeft de invoer verboden van alle overzeese Russische ruwe olie en aardolieproducten, die 30% uitmaken van de huidige aardolie-import van de Unie vanuit Rusland. Het verbod maakt deel uit van bredere internationale sancties tegen Rusland vanwege zijn invasie in Oekraïne. In een poging om de opwaartse druk op de wereldolieprijzen te beperken, zijn de G7-landen begin september 2022 mondeling overeengekomen om een prijsplafond voor Russische ruwe olie en aardolieproducten in te stellen, een maatregel die begin december effectief is ingevoerd.

Op 9 december 2022 werd Brent verhandeld aan ca. \$76 per vat, bijna 40% lager dan op het hoogste punt van 14 juni 2022. De Brentprijs sloot 2022 af aan \$80,51 per vat.

Evolutie Brentprijs (in USD/vat) over 2022

¹² Bron: www.capital.com

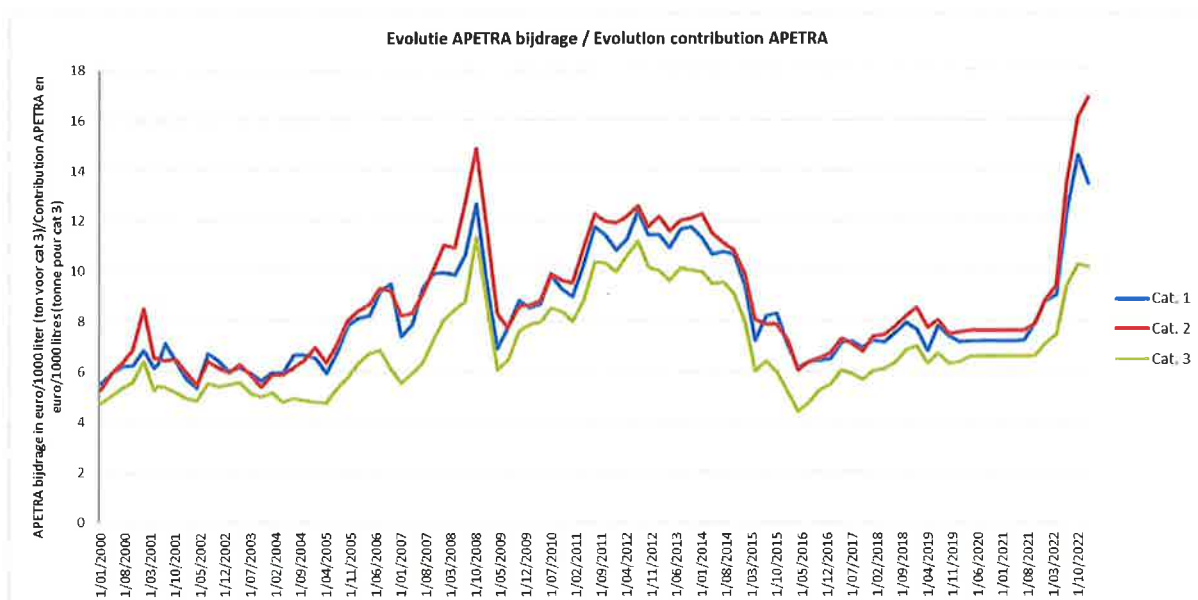
Evolutie van de APETRA-bijdrage

DE APETRA-bijdrage wordt driemaandelijks door de ADE berekend aan de hand van een wettelijk bepaalde formule. Deze bevat een aantal kostenelementen waarvan de waarde vastligt én andere die variabel zijn, met name de prijs van de aardolieproducten en de interestvoet (LT Euribor).

Na het lage niveau van februari 2016, kenden de internationale olieprijsen een licht opwaartse trend, om tussen 2017 en aanvang 2020 te fluctueren.

In april 2020 zakten de aardolieprijsen op de internationale markt naar een historisch dieptepunt. Deze daling van het belangrijkste element uit de bijdrageformule gecombineerd met een bruske consumptievermindering door de lockdowns ten gevolge de Coronapandemie brachten APETRA's financiële evenwicht in gevaar. Daarop besliste de regering¹³ om via aanpassing van de wetgeving een minimumniveau van de bijdrage in te stellen gelijk aan dat van het tweede kwartaal van 2020 en dit vanaf 1/7/2020. Deze minimumbijdrage bleef voor alle producten van kracht tot en met het tweede kwartaal 2021 en voor de categorieën 2 en 3 (middeldistillaten en zware stookolie) tot en met Q3 2021.

De gebeurtenissen in Oekraïne joegen de internationale aardolieprijsen de hoogte in vanaf het 2de kwartaal van 2022, en hieruit resulterend steeg de bijdrage vanaf het 3de kwartaal 2022.

De totale ontvangsten uit de bijdrage bedroegen in 2022 175,2 miljoen euro. Deze volstonden om de quasi gelijkblijvende geïndexeerde kosten te betalen en tevens om zelf (i.e. zonder beroep te doen op het FAS) de jaarlijkse schuldaflossing tegenover Belfius (80 miljoen euro) te doen. Dit deed de globale schuld dalen met 80 miljoen euro tot 1.015 miljoen euro.

¹³ Koninklijk besluit van 12 juni 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 oktober 2006 tot bepaling van de berekening- en inningwijze van de bijdrage voor APETRA en tot opheffing van het artikel 1, § 4, van het ministerieel besluit van 27 december 1978 betreffende de inschrijving van de personen die optreden in de bevoorradingsketen van het land en van de verbruikers in aardolie en aardolieproducten, bekrachtigd bij wet van 25 mei 2021.

Financieel en ESR-resultaat 2022

APETRA sloot het boekjaar 2022 af met een positief boekhoudkundig resultaat van ca. 271,8 miljoen euro. 157,4 miljoen euro hiervan resulteerden uit herwaardering van de voorraden dankzij de gestegen olieprijsen.

De waarderingsregels schrijven statutair voor dat op jaareinde de stocks gewaardeerd worden aan de laagste waarde tussen de historische prijs en het gemiddelde van de prijs van december van het boekjaar en dit per product en per depot.

Het ESR-resultaat is positief en bedraagt ca. 103,0 miljoen euro.

De overgedragen winst van 2021 bedroeg 945,5 miljoen euro.

Opvolging van de financieringsnood

Op 31/12/2022 is de Belfius lening afbetaald en APETRA's situatie op het vlak van financieringen, met een totale openstaande schuld van 1.015 miljoen euro, als volgt:

Jaar contractering	Soort financiering	Bedrag (in miljoen euro)	Banken	Maturiteit	Openstaande schuld op 31/12/2022
2007	Lening op te nemen op 5 jaar, afbetaalbaar op 10 jaar	800	Belfius	31.12.2022	0
2012	Obligatielening	300	Plaatsing door ING/BNPParibasFortis	2020	0
2013	Obligatielening	400	Plaatsing door ING/BNPParibasFortis	2023	400
2016	Kredietlijn	80	FAS	2023	80
2017	Kredietlijn	40	FAS	2024	40
2018	Kredietlijn	40	FAS	2025	40
2019	Kredietlijn	40	FAS	2026	40
2020	Kredietlijn	365	FAS	2027	365
2021	Kredietlijn	50	FAS	2028	50

Handtekeningen ter goedkeuring:

P. van Hant
Voorzitter RvB.

Nico MISSANT
BESTUURDER

BIJLAGE BIJ HET BELEIDSVERSLAG 2022 VAN APETRA: Bedrijfsbestuur

In de loop van 2022 werden volgende benoemingen en vernieuwingen van mandaten geacteerd:

Raad van bestuur:

- Op de Gewone Algemene vergadering van 18/3/2022 vonden volgende benoemingen plaats:
 - De Heer Nico Missant werd herbenoemd als bestuurder voorgedragen door de Minister van Financiën voor een periode van 4 jaar vanaf 26/5/2022 t.e.m. 25/5/2026;
 - De Heer Wim De Wulf werd benoemd als bestuurder voorgedragen door Energia (voormalige Belgische Petroleum Federatie) voor een periode van 4 jaar vanaf 7/6/2022 t.e.m. 6/6/2026.
- Per koninklijk besluit van 27 juni 2022 werd de Heer Joannes (Jan) Vanderhaeghe vervangen door de Heer Benoit Ramacker als regeringscommissaris.

Directiecomité:

- Het mandaat van de Heer Bernard Claeys eindigde op 15/4/2022 en werd niet verlengd.
- Op de raad van bestuur van 18/11/2022 vonden de volgende benoemingen plaats:
 - De Heer Joannes (Jan) Vanderhaeghe werd benoemd tot algemeen directeur van APETRA voor een mandaat van 6 jaar aanvangend op 1/12/2022;
 - Het mandaat van Mevrouw Anne de Trazegnies van financieel directeur werd hernieuwd voor een periode van 6 jaar met ingang van 20/2/2023.

Op het moment van goedkeuring door de raad van bestuur van dit beleidsverslag bestaat de raad van bestuur uit:

Naam	Functie	Voorgedragen door
Dhr. Patrick van HAUTE	Voorzitter	Minister van Energie
Mevr. Dalila LOUHIBI	Bestuurder	Minister van Energie
Dhr. Nico MISSANT	Bestuurder	Minister van Financiën
Mevr. Leen DEPUYDT	Bestuurder	Minister van Binnenlandse Zaken
Dhr. Wim DE WULF	Bestuurder	Energia (voormalige Belgische Petroleum Federatie (BPF))
Mevr. An MAES	Bestuurder	Belgische Associatie van Tankterminal Operatoren (BATO)
Dhr. Johan MATTART	Bestuurder	BRAFCO
Dhr. Benoit RAMACKER	Regeringscommissaris	Minister van Energie

Het Directiecomité bestaat uit:

Naam	Functie
Dhr. Joannes VANDERHAEGHE	Algemeen directeur
Mevr. Anne DE TRAZEGNIES	Financieel directeur
Mevr. Lizi MEULEMAN	Administratief directeur